RETTENS DOM (Sjette Afdeling)

17. juni 2010 *

I de forenede sager T-428/07 og T-455/07,

Centre d'étude et de valorisation des algues SA (CEVA), Pleubian (Frankrig), ved advokat J.-M. Peyrical,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen, først ved L. Escobar Guerrero og W. Roels, derefter ved M. Roels, som befuldmægtigede, bistået af advokat E. Bouttier,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

angående en påstand om annullation af debetnota nr. 3240908670 af 20. september 2007 om Seahealth-projektet i sag T-428/07 og af debetnota nr. 3240909271 af 4. oktober 2007 om Biopal-kontrakten i sag T-455/07, samt at Kommissionen tilpligtes at foretage tilbagebetaling af de pågældende debetnotaer til fordel for CEVA,

har

RETTEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A.W.H. Meij (refererende dommer), og dommerne V. Vadapalas og L. Truchot,

justitssekretær: fuldmægtig T. Weiler,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. december 2009,

afsagt følgende

Dom

Kontraktmæssige rammer og tvistens baggrund

1 Den 24. december 2002 indgik Europa-Kommissionen i sin egenskab af konsortiekoordinator bl.a. med sagsøgeren Centre d'étude et de valorisation des algues SA (CEVA), der er et lokalt fransk halvoffentligt selskab, to kontrakter, der havde til formål at sikre tilbagebetaling af udgifter afholdt til forsknings- og teknologiske udviklingsprojekter. Disse kontrakter blev indgået inden for rammerne af Rådets beslutning 1999/167/EF af 25. januar 1999 om et særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration inden for »livskvalitet og forvaltning af bioressourcer (1998-2002)« (EFT L 64, s. 1). Den ene af disse kontrakter, der benævnes Seahealth (kontrakt nr. GLK1-CT-2002-02433, herefter »Seahealth-kontrakten«), vedrører et projekt, der har overskriften »Seaweed antioxydants as novel ingredients for better health and food quality« (»Antioxidanter udvundet af alger som ny ingrediens, der kan styrke folkesundheden og forbedre fødevarekvaliteten«). Den anden kontrakt, der benævnes BIOPAL (kontrakt nr. QLK5-CT-2002-02431, herefter »Biopal-kontrakten«) vedrører et projekt, der har overskriften »Algae as raw material for production of bioplastics and biocomposites contributing to sustainable development of european coastal regions« (»Alger som råvarer i produktionen af bioplast og biokompositter: et bidrag til den bæredygtige vækst i Europas kystområder«).

2 Det fremgår af kontrakternes artikel 5, stk. 1, at de er underlagt belgisk ret. Kontrakterne indeholder endvidere en voldgiftsklausul som omhandlet i artikel 238 EF. Kontrakterne er udfærdiget på engelsk.

3 Ifølge de af sagsøgeren fremlagte oplysninger, som ikke er blevet bestridt af Kommissionen, blev kontrakterne behørigt opfyldt i årene 2003-2005.

4 De udgifter, der kan tilbagesøges, er defineret i artikel 22-24 i de generelle betingelser, der er fælles for de to kontrakter, og som fremgår af bilag II til hver af kontrakterne (herefter »bilag II«).

5 Hvad angår personaleudgifter bestemmer artikel 23, stk. 1, litra a), bl.a.:

»Det samlede antal arbejdstimer, der udføres ifølge kontrakten, skal registreres i projektets løbetid eller for så vidt angår koordinatoren inden for en frist på højst to måneder efter projektperiodens udløb og attesteres mindst en gang om måneden af den person, der er ansvarlig for arbejdets gennemførelse, og som er udpeget af kontrahenten i henhold til nærværende bilags artikel 2, stk. 2, litra a), eller af den økonomiske ansvarlige, der er behørigt bemyndiget hertil af kontrahenten.«

6 Hvad angår det finansielle bidrag fra Fællesskabet bestemmer artikel 3, stk. 2, i bilag II, at »Kommissionen i tilfælde af mistanke om svig eller alvorlige finansielle uregelmæssigheder fra en kontrahents side kan indstille udbetalingerne og/eller pålægge koordinatoren at undlade at foretage udbetalinger i forhold til kontrahenten, som fortsat er bundet af sine kontraktlige forpligtelser«.

7 Artikel 3, stk. 4, i bilag II har følgende ordlyd:

»Såfremt hele det bidrag, som udbetales fra Fællesskabet, under hensyntagen til eventuelle justeringer, herunder justeringer som følge af revision som omhandlet i nærværende bilags artikel 26, er mindre end det samlede beløb af de udbetalinger, der er nævnt i denne artikels stk. 1, første afsnit, tilbagebetaler kontrahenterne forskellen i euro inden udløbet af den frist, som Kommissionen fastsætter i det tilbagebetalingskrav, der fremsendes ved anbefalet skrivelse med modtagelsesbevis […]«

8 Artikel 3, stk. 5, har endvidere følgende ordlyd:

»Efter tidspunktet for kontraktens opfyldelse, kontraktens opsigelse eller en kontrahents udtræden af kontrakten kan Kommissionen kræve, at kontrahenten som følge af, at der i forbindelse med en revision er konstateret svig eller alvorlige finansielle uregelmæssigheder, tilbagebetaler kontrahenten hele det bidrag, som kontrahenten har modtaget fra Fællesskabet. Det tilbagebetalingspligtige beløb forhøjes med en rentesats på 2% over Den Europæiske Centralbanks reporente fra den første arbejdsdag i den måned, hvor kontrahenten har modtaget midler. Renterne vedrører perioden mellem modtagelsen af midlerne og tilbagebetalingen heraf.«

9 Artikel 7, stk. 4, litra b), i bilag II bestemmer bl.a., at Kommissionen omgående opsiger kontrakten eller en kontrahents deltagelse, såfremt kontrahenten »har afgivet urigtige erklæringer, som denne kan gøres ansvarlig for, eller forsætligt har begået en undladelseshandling for at opnå bidrag fra Fællesskabet eller andre fordele i henhold til kontrakten«.

10 Såfremt kontrakten opsiges i henhold til artikel 7, stk. 4, litra b), fremgår det af artikel 7, stk. 6, litra c), i bilag II, at »Kommissionen kan kræve hel eller delvis tilbagebetaling af det finansielle bidrag fra Fællesskabet. Det tilbagebetalingspligtige beløb forhøjes med en rentesats på 2% over Den Europæiske Centralbanks reporente fra den første arbejdsdag i den måned, hvor kontrahenten har modtaget midler. Renterne vedrører perioden mellem modtagelsen af midlerne og tilbagebetalingen heraf«.

11 Hvad angår den finansielle revision af projektet fastsætter artikel 26, stk. 3, i bilag II følgende procedure:

»Der udarbejdes en foreløbig rapport på grundlag af de konstateringer, der er gjort i forbindelse med den finansielle revision. Kommissionen fremsender rapporten til den berørte kontrahent. Kontrahenten kan fremsætte bemærkninger inden for højst en måned fra tidspunktet for rapportens modtagelse.

Den endelige rapport fremsendes til den berørte kontrahent. Kontrahenten kan meddele Kommissionen sine bemærkninger inden en måned efter modtagelsen af rapporten. Kommissionen kan beslutte ikke at tage hensyn til bemærkninger, der er fremsat efter fristen.

Kommissionen træffer på grundlag af revisionens konklusioner alle de passende foranstaltninger, som den finder nødvendige, herunder udstedelsen af en indtægtsordre vedrørende alle eller en del af de udbetalinger, som Kommissionen har foretaget.«

12 I maj 2006 gennemførte medlemmer af Kommissionens tjenestegrene en finansiel revision hos CEVA i henhold til artikel 26 i bilag II (jf. præmis 11 ovenfor).

13 Ved skrivelse af 1. august 2006 fremsatte CEVA bemærkninger til det udkast til den revisionsrapport, som CEVA havde modtaget i juni 2006, og hvoraf fremgik, at der forelå uregelmæssigheder vedrørende de af CEVA indberettede udgifter.

14 I oktober 2006 foretog Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) en undersøgelse hos CEVA og beslaglagde alle de originale kontrakter og andre beviser, herunder bl.a. »opgørelser over tidsforbrug« vedrørende de omhandlede kontrakter, samt den korrespondance og de notater, der var udvekslet i forbindelse med gennemførelsen af tjenesterejser. På OLAF's foranledning iværksatte anklagemyndigheden i Guingamp (Frankrig) endvidere en indledende undersøgelse af »CEVA's forvaltning af den nationale og europæiske offentlige finansiering […], som er modtaget i de seneste år«, og sagen blev efterfølgende henvist til den interregionale specialdomstol i Rennes (Frankrig).

15 I den endelige revisionsrapport, som blev fremsendt til CEVA ved skrivelse af 14. december 2006, fastholdt Kommissionen sine konstateringer om, at udgiftsopgørelserne indeholdte en række alvorlige uregelmæssigheder.

16 Det fremgår af rapporten, at revisorerne i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag II undersøgte de beviser, der vedrørte de indberettede udgifter, på grundlag af tests. Revisorerne anførte, at deres kontrol ikke havde til formål at identificere hændelser eller svig.

17 Revisorerne konstaterede i den endelige rapport, at personaleudgifterne ikke kunne godtgøres af Den Europæiske Union, idet de timesedler, som CEVA havde udfærdiget, ikke var pålidelige, og idet antallet af de arbejdstimer, der var indberettet vedrørende de omhandlede projekter, var upræcise.

18 I rapportens generelle konklusion fastslog revisorerne i øvrigt, at med undtagelse af de ovennævnte ændringer, der i det væsentlige vedrørte personaleudgifter, svarede de udgifter, som sagsøgeren havde indberettet til Kommissionen, til de beløb, som sagsøgeren havde bogført, og disse udgifter var godtgjort ved dokumenter og de tilsvarende betalinger.

19 Ud fra disse konstateringer foretog revisorerne en tilpasning af de ikke-tilskudsberettigede udgifter og anførte, at på grundlag af de samlede udgifter, der var indberettet for 2003 og 2004, som beløb sig til 465 409 EUR for så vidt angår Seahealth-kontrakten og 351 430 EUR for så vidt angår Biopal-kontrakten, udgjorde de tilskudsberettigede udgifter vedrørende Seahealth-kontrakten 110 971 EUR og vedrørende Biopal-kontrakten 32 100 EUR.

20 Ved skrivelse af 22. januar 2007 opsagde Kommissionen de to kontrakter i henhold til artikel 7, stk. 4, litra b), i bilag II, hvoraf bl.a. fremgår, at Kommissionen omgående skal opsige en kontrakt, såfremt kontrahenten »har afgivet urigtige erklæringer, som denne kan gøres ansvarlig for, eller forsætligt har begået en undladelseshandling for at opnå bidrag fra Fællesskabet eller andre fordele i henhold til kontrakten«. Til støtte for denne beslutning anførte Kommissionen sagsøgerens påståede tilsidesættelse af artikel 22 og artikel 23, stk. 1, i bilag II. Kommissionen baserede sig på de konstateringer vedrørende personaleudgifterne, der fremgik af den endelige revisionsrapport, og anførte, at disse konstateringer var blevet bekræftet af OLAF's undersøgelse.

21 Eftersom Kommissionen fandt, at sagsøgeren havde begået alvorlige finansielle uregelmæssigheder, meddelte den ved skrivelse af samme dato sagsøgeren, at den i medfør af artikel 3, stk. 2 og 4, i bilag II ville tilbagesøge alle de beløb, som sagsøgeren havde modtaget i forbindelse med opfyldelsen af de to omhandlede kontrakter. Kommissionen anførte endvidere, at den ikke ville foretage yderligere udbetalinger i henhold til kontrakterne.

22 Kommissionen anførte i samme skrivelse, at den ville tilbagesøge et beløb på 208 613 EUR i forhold til Biopal-kontrakten og et beløb på 140 320 EUR i forhold til Seahealth-kontrakten. Kommissionen opfordrede sagsøgeren til at fremsætte bemærkninger og tilvejebringe oplysninger understøttet af kontoudtog vedrørende de forskud, som selskabet havde modtaget i sin egenskab af koordinator, og som det endnu ikke havde overført til de øvrige medkontrahenter.

23 Ved skrivelse af 1. marts 2007 fremsendte sagsøgeren sine bemærkninger og tilvejebragte de oplysninger, som Kommissionen havde anmodet om i ovennævnte skrivelse. Sagsøgeren anførte bl.a., at selskabet ikke længere rådede over kontrakterne, »timesedlerne« samt den korrespondance og de notater, der var udvekslet i forbindelse med gennemførelsen af tjenesterejserne, idet OLAF havde beslaglagt dette.

24 Efter denne skrivelse foretog Kommissionen en ny vurdering af det tilbagebetalingspligtige beløb. Ved skrivelse af 20. marts 2007 meddelte Kommissionen CEVA, at den ville foretage tilbagesøgning af et beløb, som nu var opgjort til 205 745 EUR i forhold til Biopal-kontrakten og 189 703 EUR i forhold til Seahealth-kontrakten. Kommissionen opfordrede på ny sagsøgeren til at fremsætte bemærkninger. Som bilag til skrivelsen fremsendte Kommissionen en kopi af kontrakterne og revisionsrapporten.

25 Ved skrivelse af 3. april 2007 afskedigede sagsøgeren sin generaldirektør, bl.a. med henvisning til »meget alvorlige uregelmæssigheder ved administrationen og føringen af regnskabsdokumenter«.

26 Ved skrivelse af 25. maj 2007 fremsendte sagsøgeren sine bemærkninger. Sagsøgeren anførte for det første, at det ikke var muligt for selskabet at sikre sit forsvar. I forbindelse med den indledende undersøgelse — iværksat på OLAF's opfordring — af CEVA's forvaltning af den nationale og europæiske offentlige finansiering, som CEVA havde modtaget i de seneste år, havde anklagemyndigheden i Rennes fastslået, at de af OLAF beslaglagte dokumenter ikke skulle være tilgængelige, så længe undersøgelse varede, og havde afslået at give sagsøgeren en kopi af disse dokumenter. Sagsøgeren anmodede derfor Kommissionen om en kopi af »de dokumenter, der [lå] til grund for [Kommissionens] konklusion såsom OLAF's rapport«. Sagsøgeren anførte endelig i samme skrivelse, at efter Kommissionens revision og OLAF's undersøgelse havde sagsøgeren indført et nyt »timeseddel«-system, som siden februar 2007 var blevet anvendt på de forskellige projekter med virkning fra den 1. januar 2007. Sagsøgeren oplyste endvidere at have indført en ny udgiftsberegningsmetode, der gjorde det muligt at foretage en ny beregning af gamle projekter. På grundlag af de dokumenter, Kommissionen havde i sin besiddelse, foreslog sagsøgeren derfor, at en uafhængig tjenesteyder udpeget efter fælles aftale og for sagsøgerens regning skulle gennemgå udgiftsopgørelserne vedrørende de omhandlede kontrakter.

27 Ved skrivelse af 21. august 2007 afslog OLAF at fremsende dokumenterne fra undersøgelsen og OLAF's konklusion herpå bl.a. med den begrundelse, at dokumenterne vedrørte en verserende undersøgelse, og at dokumenterne derfor var omfattet af de undtagelser til retten til aktindsigt, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145, s. 43).

28 Ved skrivelse af 28. august 2007 besvarede Kommissionen sagsøgerens skrivelse af 25. maj 2007, idet den anførte, at kontrakterne og revisionsrapporten, der var blevet fremsendt til sagsøgeren, måtte være tilstrækkelige til, at sagsøgeren kunne sikre sit forsvar. Kommissionen anførte, at OLAF's konstateringer blot bekræftede resultaterne af den af Kommissionen gennemførte revision. Kommissionen fremhævede, at det nye tidsregistreringssystem, som sagsøgeren havde indført, kun gjorde det muligt at foretage en ny beregning af det timeantal, der faktisk var anvendt på projektet, på

grundlag af »timesedler« underskrevet af personalet og deres overordnede i forbindelse med projektets gennemførelse. Kommissionen meddelte derfor sagsøgeren, at den i medfør af artikel 3, stk. 5, i bilag II ville tilbagesøge hele det beløb, som sagsøgeren var blevet tildelt i henhold til Seahealth- og Biopal-kontrakterne.

29 Ved skrivelse af 9. oktober 2007 bemærkede Kommissionen, at sagsøgeren »i god tro søgte at finde en rimelig og retfærdig løsning«, men bekræftede samtidig, at den som følge af de alvorlige finansielle uregelmæssigheder, som sagsøgeren havde begået i forbindelse med forvaltningen af de omhandlede projekter, var forpligtet til at tilbagesøge de udbetalte beløb hos sagsøgeren.

30 CEVA betalte følgelig debetnota nr. 3240908670 af 20. september 2007 med et samlet beløb på 189 703 EUR, som selskabet havde modtaget i forhold til Seahealth-kontrakten, og debetnota nr. 3240909271 af 4. oktober 2007 med et samlet beløb på 205 745 EUR, som selskabet havde modtaget i forhold til Biopal-kontrakten.

Retsforhandlinger og parternes påstande

31 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 22. november og den 14. december 2007 har sagsøgeren anlagt de foreliggende sager.

32 Som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der er fastsat i artikel 64 i Rettens procesreglement, afholdtes den 16. juni 2008 et uformelt møde for den refererende dommer, hvori deltog repræsentanter for parterne, for at afklare visse punkter mellem parterne og indlede drøftelser mellem parterne med henblik på at afsøge mulighederne for at indgå forlig i de foreliggende sager. Parterne fremsatte bemærkninger, og det blev aftalt, at Kommissionen inden for en måned ville oplyse over for Retten, om den ønskede at tage kontakt til CEVA med henblik på at indgå forlig. Ved skrivelse af 10. juli 2008 meddelte Kommissionen Retten, at den ikke så sig i stand til at indlede sådanne drøftelser.

33 Den skriftlige forhandling blev afsluttet den 29. oktober 2008.

34 Ved kendelse af 27. november 2009 har formanden for Rettens Sjette Afdeling, efter at have hørt parterne, truffet bestemmelse om forening af sagerne T-428/07 og T-455/07 med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.

35 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Sjette Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet parterne om skriftligt at besvare en række spørgsmål. Parterne har efterkommet denne anmodning, og Kommissionen har fremlagt en række dokumenter.

36 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten i retsmødet den 17. december 2009.

37 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Debetnota nr. 3240908670 og nr. 3240909271 annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at tilbagebetale de beløb, der er betalt vedrørende disse debetnotaer.

— Subsidiært, debetnotaerne annulleres, for så vidt som der derved kræves tilbagebetaling af de beløb, som blev udbetalt til sagsøgeren inden for rammerne af Biopal- og Seahealth-kontrakterne, og Kommissionen pålægges at foretage tilbagebetaling af det beløb, der er betalt vedrørende disse debetnotaer.

— Mere subsidiært udpeges en sagkyndig.

38 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagerne afvises.

— Subsidiært, påstandene vedrørende debetnotaerne samt påstanden om at udpege en sagkyndig forkastes.

— Mere subsidiært, sagerne udsættes indtil der i forbindelse med den i Frankrig verserende straffesag er taget stilling til, om CEVA kan få kendskab til indholdet af de dokumenter, som CEVA anser for nødvendige for at kunne forsvare sine interesser.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Om formaliteten

Parternes argumenter

39 Kommissionen har uden at fremsætte en egentlig formalitetsindsigelse principalt gjort gældende, at de foreliggende søgsmål, hvori der er nedlagt påstand om annullation af de ovennævnte debetnotaer, skal afvises.

40 Kommissionen har anført, at Retten ikke kan omkvalificere påstandene i de foreliggende søgsmål.

41 Kommissionen har anført, at Retten kun undtagelsesvis kan omkvalificere et søgsmål, der er anlagt som et annullationssøgsmål, til et søgsmål om erstatning i kontrakt, når det i stævningen påberåbes, at den lovgivning, som kontakten er undergivet, er tilsidesat. Den omstændighed, at der er henvist til konkrete bestemmelser i kontrakten, gør det ikke muligt at foretage en sådan ændring.

42 Kommissionen har i denne henseende anført, at Retten i sin kendelse af 26. februar 2007 i sagen Evropaïki Dynamiki mod Kommissionen (sag T-205/05, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 57) fandt, at den ikke kunne foretage en sådan ændring af påstanden, fordi sagsøgeren i strid med det i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), fastsatte end ikke summarisk havde anført noget anbringende, argument eller klagepunkt støttet på en tilsidesættelse af luxembourgsk ret (der fandt anvendelse i sagen), eller konkrete bestemmelser i kontrakten.

43 Kommissionen har i denne henseende anført, at et anbringende nødvendigvis er et krav, der er baseret på en tilsidesættelse af lovgivningen. Kommissionen har heraf udledt, at det kun var for fuldstændighedens skyld og alene henset til de faktiske omstændigheder i de foreliggende tilfælde, at Retten i kendelsen i sagen Evropaïki Dynamiki mod Kommissionen fastslog, at sagsøgeren ikke havde påberåbt sig, at kontraktens bestemmelser var tilsidesat. Denne fortolkning bekræftes af Rettens kendelse af 2. april 2008, Maison de l'Europe Avignon Méditerranée mod Kommissionen (sag T-100/03, ikke trykt i Samling af Afgørelser).

44 Ethvert andet resultat vil i øvrigt udgøre et indgreb i retten til forsvar og kontradiktionsprincippet. Det er derfor ikke muligt at omkvalificere de foreliggende søgsmål til søgsmål om erstatning i kontrakt, for så vidt som CEVA's stævninger i strid med det i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), fastsatte ikke indeholder noget anbringende vedrørende tilsidesættelsen af belgisk lovgivning, der alene finder anvendelse på kontrakten.

45 Sagsøgeren har bestridt denne argumentation. Sagsøgeren har i replikken gjort gældende, at når der ved Retten er anlagt et annullations- eller erstatningssøgsmål, mens tvisten er af kontraktmæssig karakter, ændrer Retten indholdet af påstanden.

Rettens bemærkninger

46 Det bemærkes indledningsvis, at det tilkommer sagsøgeren at vælge hjemmelen for sit søgsmål og ikke Unionens retsinstanser selv at vælge den mest korrekte hjemmel (jf. i denne retning Rettens kendelse i sagen Evropaïki Dynamiki mod Kommissionen, præmis 38, og kendelse af 6.10.2008, sag T-235/06, Austrian Relief Program mod Kommissionen, Sml. II, s. 207, præmis 32).

47 Selv om stævningerne i de foreliggende tilfælde ikke udtrykkeligt er baseret på de bestemmelser, der gælder for iværksættelse af annullationssøgsmål, fremgår det af en gennemgang heraf, at søgsmålene angår annullation af debetnotaerne af 20. september og af 4. oktober 2007 vedrørende henholdsvis Seahealth- og Biopal-kontrakterne (herefter »debetnotaerne«) og således forudsætningsvis er baseret på bestemmelserne herom.

48 Sagsøgeren har endvidere inden for rammerne af disse annullationssøgsmål nedlagt påstande om pålæg. Sagsøgeren har nemlig for det første nedlagt påstand om annullation af de nævnte debetnotaer. Sagsøgeren har for det andet nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at tilbagebetale det beløb, som sagsøgeren i mellemtiden har betalt i forbindelse med debetnotaerne.

49 Hvad angår disse øvrige påstande bemærkes, at de i de foreliggende tilfælde ikke skal forstås uafhængigt af påstandene om annullation af debetnotaerne som selvstændige påstande om betaling i henhold til kontrakten, der implicit er baseret på artikel 238 EF og blot fremsat samtidig med annullationspåstandene. Selv om sagsøgerens argumentation i stævningerne bl.a. er støttet på bestemmelser i de omhandlede kontrakter, har stævningerne nemlig overskriften »annullationssøgsmål«. Sagsøgeren har i øvrigt ikke gjort gældende, at stævningerne indeholder påstande om betaling. Sagsøgeren har navnlig ikke i replikken bestridt, at påstandene er utilstrækkeligt formulerede. Sagsøgeren har derimod anført, at der skal foretages en ændring af påstandene.

50 Det følger heraf, at sagsøgeren udelukkende har baseret de foreliggende søgsmål på artikel 230 EF.

51 I henhold til artikel 230 EF prøver Fællesskabets retsinstanser lovligheden af retsakter, der er vedtaget af institutionerne, og som skal have bindende retsvirkning over for tredjemand gennem en væsentlig ændring af dennes retsstilling (Rettens kendelse af

10.4.2008, sag T-97/07, Imelios mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, og kendelsen i sagen Austrian Relief Program mod Kommissionen, præmis 34).

52 Ifølge fast retspraksis hører retsakter, som er vedtaget af institutionerne, og som er en uadskillelig del af et rent kontraktforhold, som følge af selve deres karakter ikke til de retsakter, der er nævnt i artikel 249 EF, og som kan påstås annulleret af Retten i henhold til artikel 230 EF (Rettens kendelse af 10.5.2004, forenede sager T-314/03 og T-378/03, Musée Grévin mod Kommissionen, Sml. II, s. 1421, præmis 64, og kendelsen i sagen Austrian Relief Program mod Kommissionen, præmis 35).

53 Det er i de foreliggende tilfælde tilstrækkeligt at fastslå, at debetnotaerne er en uadskillig del af Seahealth- og Biopal-kontrakterne. Kommissionen har anvendt debetnotaer til at kræve tilbagebetaling af de bidrag, som sagsøgeren har modtaget i henhold til kontrakten, med henvisning til de kontraktlige bestemmelser, der bl.a. fremgår af artikel 3 i bilag II.

54 Det følger heraf, at disse debetnotaer som følge af selve deres karakter ikke udgør administrative beslutninger, der henhører under de beslutninger, som er omfattet af artikel 249 EF, og som kan påstås annulleret af Fællesskabets retsinstanser i henhold til artikel 230 EF.

55 De foreliggende søgsmål kan derfor ikke antages til realitetsbehandling, for så vidt som de tilsigter annullation af debetnotaerne i henhold til artikel 230 EF.

56 De ovennævnte påstande om pålæg kan heller ikke antages til realitetsbehandling, da de er nedlagt med henvisning til artikel 230 EF (jf. præmis 49 og 50 ovenfor), idet det følger af fast retspraksis, at det ikke tilkommer Fællesskabets retsinstanser under

udøvelsen af deres kompetence til at prøve retsakters lovlighed at give institutionerne pålæg eller at træffe afgørelser på deres vegne, men det påhviler vedkommende forvaltningsorgan at træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af en dom i et annullationssøgsmål (Rettens dom af 27.1.1998, sag T-67/94, Ladbroke Racing mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 200 og den deri nævnte retspraksis).

57 Det følger imidlertid af fast retspraksis, at når der ved Retten er anlagt et annullations- eller erstatningssøgsmål, mens tvisten reelt er af kontraktmæssig karakter, ændrer Retten indholdet af påstanden, hvis betingelserne herfor er til stede (Rettens dom af 19.9.2001, sag T-26/00, Lecureur mod Kommissionen, Sml. II, s. 2623, præmis 38, Rettens kendelse i sagen Musée Grévin mod Kommissionen, præmis 88, og kendelse af 9.6.2005, sag T-265/03, Helm Düngemittel mod Kommissionen, Sml. II, s. 2009, præmis 54).

58 I modsætning til, hvad Kommissionen har anført, følger det ikke af retspraksis, at en sådan ændring er underlagt en betingelse om, at den lov, der finder anvendelse på kontrakten, skal være påberåbt i stævningen. Det fremgår tværtimod bl.a. af præmis 38-40 i dommen i sagen Lecureur mod Kommissionen, at Retten har accepteret at ændre en påstand, der var baseret på artikel 230 EF, i hvilken forbindelse sagsøgeren udelukkende havde påberåbt sig, at Kommissionen havde tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser.

59 En gennemgang af retspraksis viser endvidere, at når der er tale om en tvist af kontraktmæssig karakter, kan Retten ikke foretage en ændring af indholdet af en påstand i et annullationssøgsmål, dels når en sådan ændring ikke er mulig som følge af sagsøgerens udtrykkelige tilkendegivelse om, at søgsmålsmålet ikke er baseret på artikel 238 EF (jf. i denne retning kendelserne i sagen Musée Grévin mod Kommission, præmis 88, og i sagen Maison de l'Europe Avignon Méditerranée mod Kommissionen, præmis 54), dels når søgsmålet ikke er støttet på noget anbringende, som vedrører tilsidesættelse af de bestemmelser, der finder anvendelse på det omhandlede kon-

traktforhold, eller de nationale bestemmelser, der er udpeget i kontrakten (jf. i denne retning kendelserne i sagen Evropaïki Dynamiki mod Kommissionen, præmis 57, og i sagen Imelios mod Kommissionen, præmis 33).

60 Den strenge fortolkning af kendelsen i sagen Evropaïki Dynamiki mod Kommissionen, som Kommissionen har anlagt, hviler på en forkert forståelse af begrebet anbringende i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c). Den definition af anbringende, som Kommissionen har anvendt, hvorefter et anbringende ikke inden for rammerne af et søgsmål om erstatning i kontrakt kan baseres på en tilsidesættelse af den nationale lovgivning, der finder anvendelse på kontrakterne, kan ikke anerkendes. De kontraktlige bestemmelser udgør sammen med den nationale lovgivning, der finder anvendelse, og inden for denne lovgivnings rammer de bestemmelser, der finder anvendelse på kontraktforholdet. Det er i øvrigt kun muligt at fortolke en kontrakt i lyset af bestemmelser i national ret, såfremt der består tvivl med hensyn til kontraktens indhold eller betydningen af visse af dens bestemmelser (Rettens dom af 19.11.2008, sag T-316/06, Kommissionen mod Premium, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 53). Eftersom begrebet anbringende omfatter ethvert retligt eller faktuelt argument, der kan føre retsinstansen til at give den part, der har påberåbt sig påstanden, medhold, hvis dette anses for godtgjort, kan det følgelig ikke benægtes, at påberåbelsen af kontraktlige bestemmelser i lighed med påberåbelsen af den lovgivning, der finder anvendelse, udgør et anbringende, der er karakteristisk for et søgsmål, som er baseret på artikel 238 EF.

61 Det er imidlertid tilstrækkeligt, at et af de anbringender, der er karakteristisk for et søgsmål, som er baseret på artikel 238 EF, er påberåbt i stævningen i overensstemmelse med procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), for at der kan foretages en ændring af en påstand, uden at dette udgør et indgreb i den sagsøgte institutions ret til forsvar. Hvis det under disse omstændigheder anerkendes — som Kommissionen har gjort det — at et annullationssøgsmål kan ændres til et søgsmål baseret på artikel 238 EF, såfremt sagsøgeren påberåber sig anbringender om tilsidesættelse af den nationale lovgivning, der finder anvendelse på kontrakten, er der intet grundlag for ikke at tillægge anbringender om tilsidesættelse af kontraktlige forpligtelser den samme retlige rækkevidde i forhold til spørgsmålet om at foretage en eventuel ændring af søgsmålets påstand.

62 Kendelsen i sagen Maison de l'Europe Avignon Méditerranée mod Kommissionen, som Kommissionen har henvist til, kan ikke afkræfte denne analyse. Det er korrekt, at Retten i kendelsens præmis 23 fastslog, at sagsøgeren ikke havde anført noget anbringende, argument eller klagepunkt støttet på en tilsidesættelse af belgisk ret, som var den eneste ret, der i henhold til den i den omhandlede aftale indeholdte voldgiftsklausul fandt anvendelse på den pågældende aftale. Retten har således undladt at omtale den situation, hvor der ikke er fremsat et anbringende om tilsidesættelse af en bestemmelse i kontrakten. Det fremgår imidlertid ikke af kendelsen, om sådanne anbringender blev påberåbt. Ovennævnte begrundelse udgør endvidere ikke den eneste begrundelse for at nægte at ændre søgsmålets påstand. Retten baserede sig nemlig i denne kendelse også på den væsentlige omstændighed, at sagsøgeren udtrykkeligt havde anført, at søgsmålet var baseret på artikel 230 EF.

63 I de foreliggende tilfælde bemærkes, således som sagsøgeren har gjort gældende i replikkerne til støtte for en ændring af søgsmålets påstande, at stævningerne udtrykkeligt er baseret på de omhandlede kontrakters bestemmelser, nemlig artikel 26 og artikel 3, stk. 4 og 5, i bilag II. Sagsøgeren har bl.a. bestridt Kommissionens fortolkning og anvendelse af artikel 3, stk. 5, i bilag II, der giver mulighed for at kræve fuld tilbagebetaling af de udbetalte beløb, som ligger til grund for debetnotaerne, idet de konstaterede uregelmæssigheder viser en forholdsvis lille forskel mellem de udgiftsopgørelser, der er fremsendt til Kommissionen, og de tilskudsberettigede udgifter. Sagsøgeren kritiserer Kommissionen for ikke at have anvendt artikel 3, stk. 4, i bilag II, der giver institutionen mulighed for at kræve tilbagebetaling af den forskel, der konstateres i forbindelse med en finansiel revision. I overensstemmelse med procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), indeholder stævningerne således en klar og forståelig fremstilling af anbringendet om, at tilbagesøgningen af hele det finansielle bidrag, der er udbetalt i henhold til de omhandlede kontrakter, er uberettiget.

64 Det følger heraf, at påstandene i de foreliggende søgsmål kan ændres til påstande, der er baseret på artikel 238 EF, i det omfang disse påstande bl.a. støttes på en tilsidesættelse af kontraktlige bestemmelser. Søgsmålene kan følgelig antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

65 Sagsøgeren har principalt påberåbt sig en tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet og retten til forsvar, og subsidiært, at tilbagesøgningen af det samlede udbetalte beløb er uberettiget.

66 Kommissionen har indledningsvis anført, at selv om påstandene i de foreliggende søgsmål ændres til påstande om betaling, bør Kommissionen under alle omstændigheder frifindes som følge af debetnotaernes foreløbige karakter.

67 Kommissionen har gjort gældende, at debetnotaerne har en rent foreløbig og informativ karakter, der skal gøre det muligt for Kommissionen at træffe beslutning om eventuelt at fortsætte proceduren for tilbagesøgning i henhold til artikel 256 EF. Uanset de foreliggende søgsmåls karakter udgør sådanne debetnotaer derfor ikke akter, der kan gøres til genstand for søgsmål. Kommissionen har heraf udledt, at hvis påstandene i de foreliggende søgsmål ændres til påstande om erstatning i kontrakt, skal de forkastes som ugrundet, med den begrundelse, at udstedelsen af de omhandlede debetnotaer ikke kan udgøre en fejl, der er årsag til det tab, som CEVA angiveligt har lidt i forbindelse med tilbagebetaling af det beløb, som Kommissionen har opkrævet.

68 I denne henseende er det for det første tilstrækkeligt at bemærke, at Kommissionen i sager om kontraktforhold er underlagt de principper, der gælder for kontrakter (jf. generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse forud for Domstolens dom af 17.3.2005, sag C-294/02, Kommissionen mod AMI Semiconductor Belgium m.fl., Sml. I, s. 2175, på s. 2178, punkt 170). Kommissionen har i princippet ikke i denne sammenhæng beføjelse til at vedtage ensidige retsakter (jf. i denne retning kendelsen i sagen Musée Grévin mod Kommissionen, præmis 85). Det tilkommer derfor ikke Kommissionen at udstede en retsakt, der må betragtes som en afgørelse, til den berørte kontrahent, med henblik på at formå kontrahenten til at opfylde sine økonomiske forpligtelser

ifølge kontrakten, men det påhviler i givet fald Kommissionen at anlægge sag ved den kompetente retsinstans med påstand om betaling.

69 I denne retlige sammenhæng og for så vidt som påstandene i de foreliggende søgsmål ændres til påstande om betaling af de beløb, som sagsøgeren har tilbagebetalt som følge af de debetnotaer, der er rettet til sagsøgeren, skal disse søgsmål om betaling vurderes i lyset af de kontraktlige bestemmelser, som parterne har påberåbt sig. Inden for rammerne af sådanne søgsmål om erstatning i kontrakt er Kommissionens argumentation vedrørende debetnotaernes retlige karakter derfor helt irrelevante. I forbindelse med behandlingen af de foreliggende påstande i henhold til artikel 238 EF skal Retten nemlig udelukkende vurdere, om Kommissionen i lyset af kontraktens bestemmelser kan kræve, at sagsøgeren tilbagebetaler hele det finansielle bidrag, der er udbetalt til sagsøgeren.

70 Inden for rammerne af denne vurdering er det uden betydning, at sagsøgeren har tilbagebetalt det beløb, som Kommissionen har opkrævet på grundlag af debetnotaerne, selv om disse debetnotaer ikke udgør afgørelser, der indeholder klagepunkter (jf. præmis 52-54 ovenfor). Selv om debetnotaerne ikke har karakter af en afgørelse, kan den omstændighed, at sagsøgeren har betalt debetnotaerne, ikke anses for at indebære, at sagsøgeren har givet afkald på sin ret til eventuelt at modtage det omhandlede beløb. Det er dog kun i de tilfælde, hvor sagsøgeren giver afkald på denne ret, eller hvor retten forældes, hvilket Kommissionen i øvrigt ikke har gjort gældende, at sagsøgerens påstande om betaling ikke kan tages til følge, såfremt dette er berettiget i henhold til kontraktens bestemmelser (jf. analogt Domstolens dom af 11.2.1993, sag C-142/91, Cebag mod Kommissionen, Sml. I, s. 552, præmis 18).

71 For det andet kan de foreliggende påstande om betaling ikke på nogen måde forstås som en påstand om erstatning for det tab, som sagsøgerne hævder at have lidt, som følge af, at Kommissionen har fremsendt debetnotaerne i strid med sine kontraktlige forpligtelser, således som Kommissionens indledende argumentation synes at antyde.

Disse påstande har nemlig udelukkende til formål at opnå, at Retten tilpligter Kommissionen at betale sagsøgeren det beløb, der fremgår af debetnotaerne, som Kommissionen ifølge sagsøgerens opfattelse er pligtig at betale i medfør af kontrakten.

72 Det følger heraf, at Kommissionens indledende argumentation må forkastes.

Anbringendet om tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet og retten til forsvar

Parternes argumenter

73 Sagsøgeren har påberåbt sig en tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet og retten til forsvar. Sagsøgeren har henvist til artikel 41 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, proklameret i Nice den 7. december 2000 (EFT C 364, s. 1), der vedrører retten til god forvaltning, som bl.a. omfatter retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham eller hende, som måtte berøre vedkommende negativt, samt retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham eller hende. Sagsøgeren har endvidere henvist til charterets artikel 42 om retten til aktindsigt og charterets artikel 48 om uskyldsformodningsreglen og retten til forsvar.

74 Sagsøgeren har nærmere bestemt kritiseret Kommissionen for at have baseret sig dels på konklusionerne af OLAF's undersøgelser, dels på de »timesedler«, der angår de omhandlede kontrakter. Sagsøgeren har imidlertid ikke på noget tidspunkt haft kendskab til OLAF's konklusioner, og »timesedlerne« blev angiveligt beslaglagt, inden den endelige revisionsrapport blev udfærdiget. Sagsøgeren er således ikke blevet hørt på passende vis, inden Kommissionen traf beslutning om at tilbagesøge hele det finansielle bidrag, som var udbetalt i henhold til kontrakterne.

75 Kommissionen har tilsidesat princippet om god forvaltningsskik i forbindelse med gennemførelsen af den finansielle revision, idet revisionsrapporten ikke blot nævner »timesedlerne«, men også konklusionerne på OLAF's undersøgelser. Kommissionen har endvidere tilsidesat kontradiktionsprincippet ved ikke at fremsende »timesedlerne« og OLAF's konklusioner til CEVA.

76 Sagsøgeren har i replikken henvist til, at Kommissionen ifølge sagsøgerens opfattelse har opført sig partisk og urimeligt i forbindelse med andre kontrakter, som sagsøgeren har indgået med Kommissionen.

77 Kommissionen har bestridt denne argumentation. Kommissionen har anført, at kontradiktionsprincippet er blevet overholdt, eftersom sagsøgeren havde kendskab til alle de dokumenter, som selskabet selv var ophavsmand til, og som Kommissionen havde lagt til grund for udarbejdelse af debetnotaerne i lyset af revisionsrapporten. Sagsøgeren har endvidere afskediget sin generaldirektør på grund af alvorlig tjenesteforseelser, og selskabet har således tilsluttet sig Kommissionens konklusioner vedrørende de uregelmæssigheder, som blev begået i forbindelse med administrationen af »timesedlerne«. Det vil derfor være inkonsekvent at bestride disse konklusioner.

78 Kommissionen har endvidere ikke henvist til konklusionerne i OLAF's rapport med henblik på at kræve de udbetalte beløb tilbagebetalt.

Rettens bemærkninger

79 Artikel 26, stk. 3, i bilag II giver kontrahenten ret til at fremsætte bemærkninger vedrørende den foreløbige og den endelige revisionsrapport.

80 I det foreliggende tilfælde skal anbringendet om, at Kommissionen har tilsidesat sagsøgerens ret til at blive hørt i forbindelse med revisionsproceduren, idet sagsøgeren ikke havde adgang til OLAF's rapport, undersøges som det første.

81 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at fastslå, at hverken revisionsrapporten eller Kommissionens beslutning om at tilbagesøge de finansielle bidrag, der er udbetalt i henhold til de omhandlede kontrakter, er baseret på OLAF's konklusioner.

82 Det fremgår udtrykkeligt af den endelige revisionsrapport, som Kommissionen har støttet sig på, at revisorerne har anset den finansielle kontrol, som de har udført i henhold til de kontraktlige bestemmelser, for forskellig fra den kontrol, som OLAF har udført. Det fremgår således klart, at der ikke i denne rapport er taget hensyn til OLAF's konklusioner. Det er nemlig udtrykkeligt anført, at rapporten har til formål at undersøge beviserne vedrørende de indberettede udgifter, at den ikke har til formål at afdække »hændelser« eller svig, og at den er udfærdiget med forbehold af de yderligere konstateringer, som OLAF's tjenestegrene måtte nå frem til.

83 Det fremgår endvidere bl.a. af skrivelse af 28. august 2007 fra sagsøgeren til Kommissionen, at denne institution udelukkende baserede sig på konstateringerne i den

endelige revisionsrapport. Hvad angår OLAF's konklusioner anførte Kommissionen alene i denne skrivelse, at OLAF's konklusioner bekræftede revisorernes erklæringer.

84 Det følger heraf, at det i det foreliggende tilfælde ikke var relevant at påberåbe sig OLAF's rapport, idet tilbagesøgningen af hele det finansielle bidrag hverken var baseret på denne rapport, hvilket sagsøgeren har bestridt, eller på en konstatering af, at der var indledt en strafferetlig undersøgelse af sagsøgeren.

85 Under disse omstændigheder kan det forhold, at sagsøgeren ikke havde adgang til OLAF's rapport, ikke udgøre et indgreb i kontradiktionsprincippet eller sagsøgerens ret til at blive hørt under revisionsproceduren. Hvad angår argumentet vedrørende uskyldsformodningen er der ikke anført forhold til støtte herfor, og dette argument må derfor tillige forkastes som ugrundet.

86 Hvad for det andet angår anbringendet om, at sagsøgeren ikke længere rådede over »timesedlerne«, da selskabet fremsatte sine bemærkninger vedrørende den endelige revisionsrapport, bemærkes, at i modsætning til, hvad Kommissionen har anført, gør den omstændighed, at sagsøgeren er ophavsmand til »timesedlerne«, det ikke muligt at antage, at selskabet blev hørt på passende vis, eftersom det ikke længere havde adgang til disse dokumenter, da OLAF havde beslaglagt dem. Den omstændighed, at sagsøgeren har anerkendt, at der forelå uregelmæssigheder, selv om selskabet ikke længere havde adgang til »timesedlerne«, kan ikke på nogen måde medføre, at dette havde mulighed for at forsvare sin situation, og at det har anerkendt samtlige de uregelmæssigheder, som det foreholdtes, samt uregelmæssighedernes grovhed.

87 Selv om Kommissionen ikke har anført noget herom, bemærkes, at sagsøgeren i de foreliggende tilfælde rådede over »timesedlerne«, da selskabet fremsatte bemærkninger vedrørende den foreløbige revisionsrapport. Derimod rådede sagsøgeren ikke længere over disse »timesedler«, da selskabet fremsatte bemærkninger vedrørende den endelige revisionsrapport.

88 Selv om sagsøgeren ikke har bestridt, at Kommissionen i den endelige revisionsrapport har bekræftet konklusionerne i den foreløbige revisionsrapport, forholder det sig under disse omstændigheder ikke desto mindre således, at sagsøgeren ikke på passende vis har haft mulighed for at blive hørt vedrørende den endelige revisionsrapport i overensstemmelse med artikel 26, stk. 3, i bilag II. Sagsøgeren har heller ikke efterfølgende haft mulighed for at udtale sig på et fuldt oplyst grundlag om eksistensen og grovheden af de konstaterede finansielle uregelmæssigheder i forlængelse af Kommissionens skrivelser af 22. januar 2007 og 20. marts 2007, hvorved selskabet blev underrettet om, at Kommissionen ville tilbagesøge hele det bidrag, som det havde fået udbetalt i henhold til de omhandlede kontrakter.

89 Den omstændighed, at de bilag, som findes hos den berørte kontrahent, såsom »timesedlerne« i de foreliggende tilfælde, blev beslaglagt af OLAF, og at de derfor ifølge Kommissionen falder ind under de undtagelser til retten til aktindsigt, der er fastsat i forordning nr. 1049/2001, kan i denne henseende ikke begrunde, at kontrahentens ret til at blive hørt under revisionsproceduren i henhold til artikel 26, stk. 3, i bilag II gøres illusorisk.

90 Hvad angår de retlige virkninger af, at sagsøgerens ret til at blive hørt i henhold til artikel 26, stk. 3, i bilag II i de foreliggende tilfælde blev tilsidesat, bemærkes imidlertid, at inden for rammerne af de foreliggende søgsmål om erstatning i kontrakt er en sådan uregelmæssighed i sig selv ikke tilstrækkelig til at begrunde, at Kommissionen eventuelt tilpligtes at betale de beløb til sagsøgeren, som denne har nedlagt påstand om. Inden for rammerne af de foreliggende søgsmål, der er anlagt i medfør af artikel 238 EF, skal Kommissionens kontraktlige ansvar vurderes i lyset af samtlige de relevante bestemmelser i de omhandlede kontrakter, som parterne har påberåbt sig, og på grundlag af samtlige de elementer, som er fremlagt for Retten under overholdelse af kontradiktionsprincippet og retten til forsvar.

91 Den omstændighed, at sagsøgerens ret til at blive hørt i henhold til artikel 26, stk. 3, i bilag II er blevet tilsidesat, kan endvidere i givet fald tages i betragtning i forbindelse

med vurderingen af en påstand om erstatning — bl.a. i form af en påstand om morarenter — for det tab, som eventuelt måtte være lidt som følge af denne uregelmæssighed, såfremt den nationale lovgivning, der finder anvendelse, giver mulighed for opnå erstatning for tilsidesættelsen af kontraktlige forpligtelser.

92 I de foreliggende tilfælde har sagsøgeren imidlertid ikke nedlagt påstand om erstatning for et tab, der eventuelt måtte være lidt som følge af, at retten til at blive hørt i henhold til artikel 26, stk. 3, i bilag II er blevet tilsidesat. De foreliggende søgsmål har nemlig til formål at pålægge Kommissionen at tilbagebetale det beløb til sagsøgeren, som denne med urette har indbetalt til institutionen efter modtagelsen af debetnotaerne.

93 Sagsøgerens argumenter vedrørende Kommissionens påståede adfærd i forbindelse med andre kontrakter må under alle omstændigheder forkastes, idet disse argumenter ikke på nogen måde er genstand for de foreliggende sager.

94 Det følger heraf, at på baggrund af omstændighederne i de foreliggende sager må anbringendet om tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet og sagsøgerens ret til forsvar forkastes.

95 Det tilkommer i det foreliggende tilfælde Retten at vurdere sagsøgerens erstatningspåstande under hensyn til alle de oplysninger, som Retten har fået forelagt, og i hvilken forbindelse parterne har haft mulighed for at fremsætte bemærkninger i deres skriftlige indlæg, i deres skriftlige besvarelse af Rettens spørgsmål eller i retsmødet.

96 Det fremgår i denne henseende af parternes skriftlige svar på de spørgsmål, som Retten stillede før retsmødet, at både sagsøgeren og Kommissionen som civil part fra tidspunktet for tiltalerejsningen havde adgang til alle akter i den franske straffesag,

som bl.a. omfattede sagsøgerens dokumenter, herunder »timesedlerne« vedrørende Seahealth- og Biopal-projekterne, som OLAF havde beslaglagt.

97 Eftersom sagsøgeren har haft adgang til de dokumenter, som denne anså nødvendige for at sikre sit forsvar, er Kommissionens mere subsidiære påstand om udsættelse af sagen derfor blevet uden genstand. Det er derfor ufornødent at tage stilling til denne påstand.

98 Det er derfor nødvendigt at undersøge anbringendet om, at tilbagesøgningen af det samlede omtvistede beløb er uberettiget, henset til alle de tilgængelige oplysninger, som sagsøgeren har haft adgang til, og i hvilken forbindelse sagsøgeren har haft mulighed for at fremføre sine synspunkter i sin skriftlige besvarelse af Rettens skriftlige spørgsmål og i retsmødet.

Anbringendet om, at tilbagesøgningen af hele det beløb, der blev udbetalt til sagsøgeren i henhold til Seahealth- og Biopal-kontrakterne, er uberettiget

Parternes argumenter

99 Sagsøgeren har henvist til, at det fremgår af artikel 3, stk. 5, i bilag II, at Kommissionen kun over for sin medkontrahent kan kræve tilbagebetaling af det samlede bidrag fra Fællesskabet, såfremt der foreligger svig, eller såfremt der er konstateret alvorlige finansielle uregelmæssigheder.

100 Sagsøgeren har i de foreliggende tilfælde anerkendt, at der er tale om »åbenbare mangler i forbindelse med timeangivelsen« i kontraktens opfyldelsesperiode. Sagsøgeren har ikke bestridt de uoverensstemmelser og den manglende gennemsigtighed ved »timeseddel«-systemet, som Kommissionens revision har påvist. Disse fejl og forseelser gør det imidlertid ikke muligt at rejse tvivl om realiteten og kvaliteten af det arbejde, som sagsøgeren har udført, og som Kommissionen ikke har bestridt. Disse fejl og forseelser er endvidere ikke tilstrækkeligt alvorlige til at begrunde anvendelsen af artikel 3, stk. 5, i bilag II.

101 Sagsøgeren har foreslået, at selskabets nye kontrolstyringssystem, der gør det muligt at foretage en streng overvågning af timeforbrug og udgifter, som blev indført i 2007, og som er baseret på dels de udgifter og det timeantal, der er direkte forbundet med det pågældende projekt, dels på de udgifter og det timeantal, der er fordelt på de øvrige projekter, anvendes med tilbagevirkende kraft på de berørte kontrakter. Det fremgår af det nye talmateriale, der er udarbejdet på grundlag af denne metode, at forskellen mellem det timeantal, der faktisk er forbundet med hvert af projekterne, og det timeantal, der er anført i udgiftsopgørelsen vedrørende de to omhandlede kontrakter, som blev fremsendt til Kommissionen, ikke overstiger 1,9% for så vidt angår Seahealth-kontrakten og 5,35% for så vidt angår Biopal-kontrakten. Sagsøgeren har forklaret, at eftersom kontrakterne blev gennemført i 2003, 2004 og 2005, blev talparametrene hvert år revideret på grundlag af det faktiske regnskabsresultat ved regnskabsårets afslutning og de lønsedler, der var udstedt i denne periode.

102 Sagsøgeren har i sin besvarelse af Rettens skriftlige spørgsmål anført, at det fremgår at »timesedlerne«, som politiet for økonomisk kriminalitet i Rennes har genskabt for hvert projekts vedkommende, at forskellen mellem »timesedlerne« og udgiftsopgørelserne kun var på 6% for så vidt angår Seahealth- og Biopal-kontrakterne.

103 De begrænsede afvigelser, der således er blevet fremhævet, bekræfter, at de fejl, der er indeholdt i »timesedlerne«, ikke var tilstrækkeligt alvorlige til at begrunde anvendelsen af artikel 3, stk. 5, i bilag II. Det er derfor uforholdsmæssigt at kræve hele det udbetalte beløb tilbagebetalt.

104 Sagsøgeren har mere subsidiært anmodet Retten om at udpege en sagkyndig med henblik at kontrollere den beregning af timeforbruget, som selskabet har foretaget i forbindelse med anvendelsen af det nye kontrolstyringssystem på de omhandlede kontrakter (jf. præmis 101 ovenfor). Sagsøgeren har i retsmødet anført, at en videnskabelig ekspert ville være bedre i stand til at foretage en beregning af det nødvendige timeforbrug, henset til det videnskabelige arbejde, der skal udføres, og de ressourcer, der skal anvendes, i henhold til de to kontrakter.

105 Kommissionen har for det første anført, at sagsøgeren ikke på nogen måde efter sin egen opfattelse har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser eller belgisk ret. Påstandene om nedsættelse af det tilbagebetalingspligtige beløb og om udpegelse af en sagkyndig skal derfor forkastes, da de ikke opfylder kravene i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c).

106 Henset til grovheden af de begåede finansielle uregelmæssigheder, er kravet om tilbagebetaling af det samlede beløb i henhold til artikel 3, stk. 5, i bilag II for det andet og under alle omstændigheder berettiget. Kommissionen har i retsmødet fremhævet, at et sådant krav om tilbagebetaling ikke kræver forsæt, hvilket er karakteristisk for svigstilfælde, når der foreligger alvorlige finansielle uregelmæssigheder som dem, der er konstateret i de foreliggende tilfælde.

Rettens bemærkninger

107 Hvad angår spørgsmålet, om nærværende anbringende kan antages til realitetsbehandling, bemærkes indledningsvis i modsætning til, hvad Kommissionen har anført, at det er påberåbt i overensstemmelse med procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c) (jf. præmis 63 ovenfor).

108 Hvad angår de subsidiære påstande om udpegelsen af en sagkyndig bemærkes, at i henhold til den grundsætning, hvorefter enhver ret anvender de for denne gældende retsplejeregler (generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse forud for dommen i sagen Kommissionen mod AMI Semiconductor Belgium m.fl., punkt 56), skal Retten vurdere disse påstande i lyset af procesreglementets artikel 65-67, der omhandler bevisoptagelse. Sagsøgeren kan således ikke kritiseres for ikke at have baseret sådanne påstande på den lovgivning, der finder anvendelse ifølge kontrakterne.

109 På grundlag af revisionskonklusionerne har Kommissionen i medfør af artikel 26, stk. 3, sidste afsnit, i bilag II beføjelse til at træffe alle de passende foranstaltninger, som den finder nødvendige, herunder udstedelsen af en indtægtsordre vedrørende alle eller en del af de udbetalinger, som Kommissionen har foretaget i henhold til de omhandlede kontrakter.

110 Kommissionen har i de foreliggende tilfælde efter gennemførelsen af en finansiel revision opsagt de to omhandlede kontrakter i henhold til artikel 7, stk. 4, litra b), i bilag II, og har i medfør af nævnte bilags artikel 3, stk. 2, besluttet ikke at foretage nogen udbetalinger i henhold til kontrakterne. Sagsøgeren har ikke bestridt disse beslutninger.

111 Sagsøgeren har i de foreliggende tilfælde bestridt, at Kommissionen i medfør af artikel 3, stk. 5, i bilag II kunne tilbagesøge hele det bidrag, der blev udbetalt til selskabet i henhold til de omhandlede kontrakter. Sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for ikke at have anvendt artikel 3, stk. 4, i bilag II, hvoraf fremgår, at den berørte kontrahent udelukkende skal tilbagebetale forskellen, såfremt det modtagne beløb under hensyntagen til eventuelle justeringer, herunder justeringer som følge af en finansiel revision, overstiger det samlede bidrag fra Fællesskabet.

112 Det bemærkes, at selv om Seahealth- og Biopal-kontrakterne blev korrekt opfyldt i perioden fra 2003 til 2005, som sagsøgeren har anført, uden at Kommissionen har bestridt dette, fremgår det af den endelige revisionsrapport, at den revision, der blev foretaget i maj 2006, udelukkende vedrørte årene 2003 og 2004.

113 Hvad angår årene 2003 og 2004 fremgår det af en gennemgang af den endelige revisionsrapport, at sagsøgeren ikke har godtgjort personaleudgifterne i overensstemmelse med de kontraktlige bestemmelser, og at disse udgifter derfor ikke var tilskudsberettigede. De udgifter, der ikke vedrører personaleomkostninger, blev derimod anset for tilskudsberettigede (jf. præmis 19 ovenfor).

114 Det fremgår i øvrigt af Kommissionens besvarelse af Rettens spørgsmål i retsmødet, at denne institution ikke i forbindelse med den finansielle revision rådede over udgiftsopgørelserne for 2005, der blev udfærdiget efter fristen. Disse udgiftsopgørelser blev afvist uden videre efter revisionsrapporten, idet Kommissionen i lyset af den alvorlige tvivl vedrørende årene 2003 og 2004 fandt, at sagsøgeren ikke længere opfyldte sine finansielle forpligtelser, herunder for 2005.

115 Det fremgår således, at de foreliggende tvister vedrører dels de udgifter, der er indberettet vedrørende årene 2003 og 2004, og som blev kontrolleret i forbindelse med

revisionen (jf. præmis 16 ovenfor), dels udgiftsopgørelserne for 2005, som blev afvist uden videre.

116 Det skal derfor under de foreliggende omstændigheder undersøges, om bestemmelsen i artikel 3, stk. 5, i bilag II, sammenholdt med samme bilags artikel 26, stk. 3, og artikel 7, stk. 6, litra c), gav Kommissionen beføjelse til at kræve, at sagsøgeren skulle tilbagebetale hele det bidrag, som var blevet udbetalt i henhold til de to kontrakter.

117 Artikel 26, stk. 3, og artikel 7, stk. 6, litra c), i bilag II giver alene Kommissionen mulighed for at tilbagesøge samtlige de nævnte finansielle bidrag som følge af henholdsvis en revision eller kontraktopsigelse. Bestemmelserne fastsætter imidlertid ikke betingelserne for en sådan fuldstændig tilbagebetaling.

118 Disse betingelser fremgår af artikel 3, stk. 5, i bilag II, der bestemmer, at Kommissionen kan kræve, at kontrahenten som følge af, at der i forbindelse med en revision er konstateret svig eller alvorlige finansielle uregelmæssigheder, tilbagebetaler hele det bidrag, som kontrahenten har modtaget.

119 Det fremgår af ordlyden af artikel 3, stk. 5, i bilag II, at selv om der foreligger tilfælde af svig eller alvorlige finansielle uregelmæssigheder, har Kommissionen ikke pligt til at tilbagesøge hele det finansielle bidrag, som den pågældende kontrahent har modtaget. Det påhviler derimod Kommissionen at undersøge »fra sag til sag«, om en sådan foranstaltning i lyset af sagens omstændigheder er obligatorisk eller passende, henset til kontraktens bestemmelser.

120 Den fortolkning af artikel 3, stk. 5, i bilag II, som Kommissionen har nævnt i retsmødet, hvorefter pligten til at kræve hele det finansielle bidrag tilbagebetalt alene vedrører de tilfælde, hvor en kontrakt opsiges på grund af en ansvarspådragende handling, mens Kommissionen råder over et skøn, der gør det muligt at tage hensyn til kontrahentens gode tro, når kontrakten ikke er udløbet, kan ikke lægges til grund.

121 Kommissionens argumentation, som er støttet på begrebet opsigelse på grund af en ansvarspådragende handling, er ikke præcis. Selv om det antages, at Kommissionen tager sigte på den situation, hvor en kontrakt i lighed med Seahealth- og Biopal-kontrakterne opsiges i medfør af artikel 7, stk. 4, litra b), i bilag II, der omhandler urigtige erklæringer, som kontrahenten kan gøres ansvarlig for, og forsætlige undladelseshandlinger med henblik på at opnå bidrag fra Fællesskabet, bemærkes, at de relevante bestemmelser i bilag II ikke indfører en automatisk forbindelse mellem opsigelse i henhold til den nævnte bestemmelse og en eventuel pligt til at tilbagesøge hele det finansielle bidrag i henhold til artikel 3, stk. 5, i bilag II.

122 Det følger heraf i det foreliggende tilfælde, at den omstændighed alene, at kontrakterne er blevet opsagt i henhold til artikel 7, stk. 4, litra b), i bilag II, og at sagsøgeren ikke har bestridt denne opsigelse, ikke kan indebære en forpligtelse for Kommissionen til at tilbagesøge hele det beløb, der er udbetalt til sagsøgeren i henhold til artikel 3, stk. 5, i bilag II. Det bemærkes endvidere, at selv om Kommissionen har baseret sin beslutning om opsigelse på artikel 7, stk. 4, litra b), og ikke artikel 7, stk. 3, litra e), i bilag II, som giver Kommissionen mulighed for at opsige en kontrakt, såfremt der foreligger en alvorlig finansiel uregelmæssighed, har Kommissionen inden for rammerne af de foreliggende søgsmål kun påberåbt sig alvorlige finansielle uregelmæssigheder og nævner således ikke svig, hvilket Kommissionen har bekræftet i retsmødet.

123 Det skal derfor undersøges, om Kommissionen, henset til, at sagsøgeren har anerkendt, at der var tale om åbenbare mangler i forbindelse med angivelsen af timer, i det mindste i medfør af artikel 3, stk. 5, i bilag II havde beføjelse til at kræve tilbagebetaling af hele det beløb, som den havde udbetalt i henhold til de omhandlede kontrakter. Hvis betingelserne for en sådan fuldstændig tilbagebetaling ikke var opfyldt, kunne Kommissionen udelukkende i henhold til artikel 3, stk. 4, i bilag II på grundlag af en vurdering af samtlige de tilskudsberettigede udgifter kræve forskellen mellem de udbetalte beløb og det beløb, som Unionen var skyldigt, tilbagebetalt.

124 Denne vurdering skal foretages i lyset af de kontraktlige forpligtelser, som de kontraherende parter er underlagt, for så vidt angår dokumentationen for parternes udgifter.

125 I det foreliggende tilfælde påhvilede det sagsøgeren at dokumentere sine personaleudgifter i henhold til artikel 23, stk. 1, litra c) i bilag II, hvoraf i det væsentligste fremgår, at det samlede antal arbejdstimer under kontrakten skal registreres i projektets løbetid eller for så vidt angår koordinatoren inden for en frist på to måneder efter projektets afslutning, og attesteres mindst en gang om måneden af projektlederen eller den af økonomiske ansvarlige, der er behørigt bemyndiget hertil af kontrahenten.

126 Det bemærkes i denne henseende, at Kommissionens pligt til at foretage forsvarlig økonomisk forvaltning af fællesskabsmidlerne i henhold til artikel 274 EF og behovet for at bekæmpe svig med fællesskabsfinansiering tillægger forpligtelser vedrørende finansielle vilkår væsentlig betydning (jf. i denne retning Rettens dom af 22.5.2007, sag T-500/04, Kommissionen mod IIC, Sml. II, s. 1443, præmis 93-95, og af 12.9.2007, sag T-448/04, Kommissionen mod Trends, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 141). I det foreliggende tilfælde udgør kontrahentens pligt til at indgive udgiftsopgørelser i overensstemmelse med de særlige krav i artikel 23, stk. 1, i bilag II, der vedrører personaleudgifter, derfor en af denne parts væsentlige forpligtelser, som skal give Kommissionen mulighed for at råde over de oplysninger, der er nødvendige for

at undersøge, om de omhandlede bidrag er blevet udbetalt i overensstemmelse med kontrakternes bestemmelser.

127 Dette er baggrunden for, at Kommissionen i medfør af artikel 3, stk. 4, i bilag II er beføjet til i givet fald at kræve tilbagebetaling af de udbetalte beløb, der svarer til de udgifter, som Kommissionen ikke anser for tilskudsberettigede med den begrundelse, at disse udgifter ikke er blevet dokumenteret i overensstemmelse med de kontraktlige bestemmelser.

128 Såfremt der konstateres tilfælde af svig eller alvorlige finansielle uregelmæssigheder i forbindelse med en revision, giver artikel 3, stk. 5, i bilag II derimod Kommissionen mulighed for at tilbagesøge hele det finansielle bidrag, som Unionen har udbetalt, og bestemmelsen har således et afskrækkende formål (jf. analogt Rettens dom af 26.9.2002, sag T-199/99, Sgaravatti Mediterranea mod Kommissionen, Sml. II, s. 3731, præmis 136).

129 Det mål, som forfølges ved artikel 3, stk. 5, i bilag II, der skal forebygge svig og alvorlige finansielle uregelmæssigheder, giver imidlertid ikke Kommissionen mulighed for at unddrage sig princippet om, at kontrakter skal opfyldes i god tro, og forbuddet mod urimelig anvendelse af kontraktlige bestemmelser ved at tiltage sig en skønsbeføjelse i forbindelse med fortolkningen og gennemførelsen af disse bestemmelser.

130 Henset til konstateringerne i den endelige revisionsrapport samt de fremlagte sagsakter, som parterne har kommenteret i forbindelse med deres besvarelse af Rettens skriftlige spørgsmål, og som de har drøftet i retsmødet, skal det i det foreliggende tilfælde undersøges, om de finansielle uregelmæssigheder, som sagsøgeren har begået, er tilstrækkeligt alvorlige til i lyset af princippet om, at kontrakter skal opfyldes i god tro, at begrunde tilbagesøgning af de udbetalte finansielle bidrag i henhold til artikel 3, stk. 5, i bilag II.

131 Det fremgår ganske vist udelukkende af den endelige revisionsrapport, at personaleudgifterne for 2003-2004 ikke er tilskudsberettigede, idet revisionen vedrørte perioden fra den 1. januar 2003 til den 31. december 2004 som anført ovenfor (jf. præmis 112 ovenfor). Det fremgår imidlertid af rapporten, at de grunde, som revisorerne støttede sig på for at fastslå, at der ikke forelå dokumentation for de personaleudgifter, der var indberettet for årene 2003 og 2004, også gør sig gældende for så vidt angår personaleudgifterne for 2005.

132 Det fremgår nemlig af den endelige revisionsrapport, at ikke kun de »timesedler«, der vedrørte årene 2003 og 2004, men også 2005, og som var indeholdt i den kasse, som blev udleveret til revisorerne, udelukkende indeholdt en samlet opgørelse på uge- og månedsbasis over alle de arbejdstimer, som hvert enkelt medarbejder havde udført i forbindelse med samtlige igangværende projekter. Den arbejdstid, der var brugt på Seahealth- og Biopal-kontrakterne, var ikke blevet registreret. Disse »timesedler«, som er underskrevet af CEVA's tidligere direktør, blev hverken underskrevet af den medarbejder, der arbejdede på projektet, eller attesteret af projektlederne. Dertil kommer, at »timesedlerne« hverken var daterede eller nummererede, og det var således ikke muligt at fastslå, på hvilken dato de var udfærdiget og underskrevet af sagsøgerens tidligere direktør. Revisorerne har endvidere konstateret, at der eksisterede forskellige versioner af »timesedler« i forhold til forskellige projekter, hvilket indebar alvorlige uoverensstemmelser mellem de forskellige udgaver.

133 Det fremgår endelig af den endelige revisionsrapport, at den ansvarlige for Biopal-projektet har bekræftet, at han ikke nøjagtigt kunne vurdere, hvor mange arbejdstimer den enkelte medarbejder brugte på hvert projekt, da der ikke ifølge hans opfattelse fandtes et registreringssystem.

134 Under disse omstændigheder har revisorerne fundet, at »timesedlerne« ikke var pålidelige, og at de således ikke havde et sikkert grundlag for at fastslå, hvor mange timer der var anvendt på de omhandlede projekter. Revisorerne fastslog derfor, at samtlige

personaleudgifter, der var indberettet for årene 2003 og 2004 og gennemgået i forbindelse med revisionen, ikke var tilskudsberettigede.

135 Retten fastslår endvidere, at sagsøgeren hverken i sin besvarelse af Rettens skriftlige spørgsmål eller i retsmødet har fremført nogen seriøse argumenter, der gør det muligt at afkræfte de faktiske konstateringer og konklusioner, der fremgår af revisionsrapporten. Sagsøgeren har navnlig ikke fremlagt noget bevis, der gør det muligt at betvivle den omstændighed, at selskabet ikke foretog nogen registrering af de arbejdstimer, der blev anvendt på de omhandlede kontrakter, hvilket Kommissionen har foreholdt sagsøgeren.

136 Sagsøgeren har endvidere ikke bestridt, at »timesedlerne« blev udfærdiget af sagsøgerens tidligere direktør efter udløbet af kontraktforholdet. Hvad angår de såkaldte genskabte »timesedler«, som politiet for økonomisk kriminalitet i Rennes har udfærdiget, og som sagsøgeren har påberåbt sig, er det ubestridt, at disse kun gengiver de således genskabte timesedler, og at de sammenholdes med de indberettede udgifter. De indeholder ingen oplysninger vedrørende den arbejdstid, der er anvendt på de omhandlede kontrakter.

137 Den omstændighed, at genskabelsen af »timesedlerne« ikke er pålidelig, bekræftes endvidere af de væsentlige uoverensstemmelser mellem indholdet af disse »timesedler«, som det fremgår af den sammenfattende tabel, som sagsøgeren har udfærdiget i forbindelse med sin besvarelse af Rettens skriftlige spørgsmål, og de vidneerklæringer, der er angivet i en rapport af 31. marts 2008 fra politiet for økonomisk kriminalitet, som Kommissionen har fremlagt. Et af vidnerne, en projektchef, har således nævnt, at det af timeopgørelserne fremgik, at der var anvendt i alt 685 arbejdstimer på Biopal-projektet, mens samme vidne, da han blev afhørt af politiet, oplyste, at han aldrig havde arbejdet på dette projekt.

138 Hvad nærmere bestemt angår de forskud, der er udbetalt for 2005, fremgår det ikke af sagsakterne, af parternes skriftlige svar på Rettens spørgsmål eller af parternes mundtlige indlæg i retsmødet, at sagsøgeren til Kommissionen har fremsendt dokumentation for de personaleudgifter, der er afholdt i løbet af 2005, i henhold til de omhandlede kontrakter. Sagsøgeren har i øvrigt ikke fremlagt sådan dokumentation.

139 Under disse omstændigheder udgør den omstændighed, at der ikke regelmæssigt blev udfærdiget timeopgørelser for årene 2003, 2004 og 2005, i sig selv en tilsidesættelse af artikel 23, stk. 1, i bilag II, som er tilstrækkelig til at anse samtlige de berørte personaleudgifter for ikke-tilskudsberettigede (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Premium, præmis 44).

140 Henset til omfanget og grovheden af de åbenbare finansielle uregelmæssigheder, der er konstateret i forbindelse med revisionen og bekræftet af sagsakterne i straffesagen, som parterne har drøftet i de foreliggende tilfælde, kan Kommissionens tilbagesøgning af hele det finansielle bidrag, der er udbetalt til sagsøgeren i henhold til kontrakterne, ikke anses for en urimelig anvendelse af artikel 3, stk. 5, i bilag II. I modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, er tilbagesøgningen derfor ikke uforholdsmæssig, henset til det formål, der forfølges med de relevante bestemmelser i de omhandlede kontrakter (jf. præmis 126-128 ovenfor).

141 Sagsøgerens subsidiære påstand om udpegelse af en sagkyndig kan ikke tages til følge, for så vidt som det påhviler sagsøgeren i henhold til sine kontraktlige forpligtelser at dokumentere sine personaleudgifter i overensstemmelse med de særlige beviskrav i artikel 23, stk. 1, i bilag II (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod IIC, præmis 105).

142 Det følger heraf, at Kommissionen bør frifindes.

Sagsomkostningerne

143 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

144 Endvidere fremgår det af procesreglements artikel 87, stk. 3, første afsnit, at Retten kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

145 Selv om alle sagsøgerens anbringender i det foreliggende tilfælde skal forkastes, skal der tages hensyn til, at sagsøgeren, efter at OLAF havde beslaglagt »timesedlerne«, ikke havde mulighed for at udtale sig med fuldt kendskab til sagen om eksistensen og grovheden af de finansielle uregelmæssigheder, som selskabet blev foreholdt. Sagsøgeren fik først efter den skriftlige forhandling for Retten adgang til disse dokumenter (jf. præmis 89-96 ovenfor). Følgelig bør hver part pålægges at bære halvdelen af sine egne omkostninger og at betale halvdelen af den anden parts omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Sjette Afdeling):

1) Europa-Kommissionen frifindes.

2) Hver part bærer halvdelen af sine egne omkostninger og betaler halvdelen af den anden parts omkostninger.

Meij Vadapalas Truchot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. juni 2010.

E. Coulon A.W.H. Meij

Justitssekretær Afdelingsformand